

Somogyi Károlyné felvételei

Közel hetvenféle hűskészítmény kerül az üzletkebe a Szegedi Szalámigyár és Húskombinát hűtőüzeméből. A közelmúltban üzembe helyezett automata gép segítségével különleges hűpépet állítanak elő. Ebből három új terméket készítenek: a tápéi májast, a szegedi húskrémet és a dorozsmai nyelvest. Népszerűek az új hentesárúk, de mert még nem elég ismertek, kevesebbet készítenek belőlük, mint például az első képen látható, hagyományos termékéből, a főzőkolbászból. Második felvételünkön: az újfajta kenőmájast ellenőrzik szállítás előtt.

Régi és új

Ünnepi forgalom a MÁV-nál Mentésítő vonatok

Karácsonykor 161, az év végén 117 mentésítő vonatot állít forgalomba a MÁV. A karácsonyi mentésítők december 18-tól december 27-ig, az év végi mentésítő vonatok december 30-tól 1982. január 4-ig közlekednek. Az ünnepi személyforgalom szabályozásánál és menetrendjének összeállításánál a MÁV a rendelkezésre álló személygépkocsikat vette figyelembe. Célszerű tehát utazás előtt részletes felvilágosítást kérni a MÁV-állomásokon, a jegyirodáknban.

A legtöbb karácsonyi és év végi mentésítő vonat, szám szerint 56, Budapest és Miskolc között közlekedik, a nyíregyházi vonalon 55, a Budapest-Nagykanizsa között 35 mentésítő vonat enyhíti a zsúfoltságot. A MÁV ezúton is kéri az utazóközönséget, hogy korábban, az ünnepi forgalom az utazás előtt váltsa meg menetjegyét, helyjegyét, mert ezzel nagymértékben elkerülhető a pénztárak előtti sorbanállás, tolongás, idegeskedés.

Zeneiskolások versenye

Szolnokon rendezték meg a zeneiskolások országos gordonkaversenyét, ahol a Csongrád megyében működő zeneiskolákat négy szegedi növendék képviselte. Szászvárosi Sándor a második korcsoportban ezüst érmet nyert, az első korcsoportos Nagypál Eszter és Zsurka Gábor eljutott a döntőig, a harmadik korcsoportban pedig Gellén János szerepelt. Zongorán Berniczky Zsuzsanna kísért a versenyzőket, akiknek főkészítő tanáruk Gárdián Gábor és Pukánszky Béla.

Szolgáltatás, árutermelés

Befejeződött a kisiparosok országos küldöttgyűlése

Vasárnap a MEDOSZ székében az országos választmány beszámolója fölötti vitával folytatódott a küldöttgyűlés VIII. országos küldöttgyűlése. A tanácskozáson megjelent Méhes Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, ipari miniszter, Faluvégi Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, valamint az állami és társadalmi szervezetek több vezetője.

A küldöttek egyebek közt több sikeres kisipari példaműről számoltak be. Felvetették azonban, hogy az újdonságok bevezetése, gyártása, meg mindig sok nehézséggel ütközik. Szóltak arról is, hogy a kisipar technikai színvonalának emelését kedvezőtlenül befolyásolja a gépek, szerszámok és műszerek vásárlásánál tapasztalható megkülönböztetés. A szolgáltatási — elsősorban építőipari — feladatok ellátását jól segítették az elmúlt időszakban alakult kisipari munkabrigádok, a küldöttek javasolták ennek az új munkaformának szélesebb körű elterjesztését. A kisipari termelőtől vállalatig, elsősorban a kooperációk szervezési munkáiban, az állami, a szövetkezeti és a kisipar közötti, valamint az iparosok egymás közötti együttműködésének javításában várnak fokozottabb tevékenységet. Többen elmondták véleményüket a társadalombiztosítási rendelkezésekről, kérték egyebek közt a jövedelemszabályozás egységes szemléletű alkalmazását. Elismerően szóltak

a KIOSZ érdekképviseleti tevékenységének javulásáról, a szervezet tartalmi munkájának erősödéséről. A kétnapos tanácskozáson 39-en szólaltak fel és 28 javaslatot tettek. Egyebek közt a rokkantak alkalmazásával, a jövedelemszabályozás korszerűsítésével, a központi műszaki fejlesztési alap létrehozásával, a gépvásárlási kölcsönfeltételek egyszerűsítésével kapcsolatban. A javaslatok megvalósítása érdekében a KIOSZ részletes elemzéseket és vizsgálatokat végez.

Molnár József, a KIOSZ elnöke a vitát összegezve megállapította, hogy a küldöttgyűlés konstruktívan értékelte az elmúlt időszak eredményeit és önkritikusan foglalt állást a hiányosságok kijavítása érdekében. A tanácskozáson is kiemelték, hogy a kisiparosság a társadalom politikai, gazdasági céljaival egyre jobb összhangban tevékenykedik. Ahhoz azonban, hogy a következő időszak nagyobb adatait is elláthassák, további szemléletváltásra van szükség.

Ezt követően a küldöttgyűlés elfogadta a beszámolót, és Állásfoglalásban rögzítette a kisiparosok és az országos választmány feladatait a következő öt évre. Ezek között legfontosabb gazdasági célként határozták meg a szolgáltatások területén a lakáskarbantartás, a felújítás, a gépjármű- és a hagyományos ruházat- és lábbeli javítás fejlesztését. Az árutermelésben az ex-

portnövelő, az importot helyettesítő, a hiánycikkek körét csökkentő, a hazai árúválasztékot bővítő és a háztartási termékek gyártásának növelését határozták el.

A küldöttgyűlés elfogadta a KIOSZ új alapszabályát, majd megválasztotta az országos testületet és tisztviselőket. A KIOSZ elnöke ismét Molnár József lett, Fischer Pál és Neményi Endrét elnökhelyettesé választották.

Megemlékezés Szegeden a sajtó napjáról

A Vörös Újság megjelenésének napján, december 7-én, tegnap Szegeden is megemlékeztünk a magyar sajtó napjáról. Az újságíróklubban pártmunkások, lapterjesztők, nyomdászok voltak a vendégeink, eljött dr. Kocz János, a megyei pártbizottság titkára, Török József, a városi pártbizottság első titkára és Bányné dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese is.

A sajtó szerepéről, a kommunista újságírás felelősségéről Sz. Simon István, a Délmagyarország főszerkesztő-helyettese beszélt. Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója azoknak a kollegáknak nevével olvasta föl, akik november 7-e, illetve a sajtó napja alkalmából részesültek kitüntetésben, elismerésben.

Ötletes megoldás meder- és partvédelemre

A selejt gépkocsibroncok különféle olyan fonatok készítésének egyik ötletes módszerét, a gumipaneles víz-építési és talajvédelmi technológiát dolgozta ki egy leleményes vízügyi szakember, Nagy Géza, a Közép-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság üzemmérnöke. A találmányként benyújtott ötlet lényege, hogy az elhasz-

nálódott gumibroncokból készíthetők, amelyek alkalmasak folyók, tavak, tározók, vízfolyások, csatornák medrének és partjának védelmére. A gumifonatot alkalmazva harmadával, kétharmadával kevesebbe kerül, mintha követ, betont, műanyagot használnának partvédelemre.

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács Kiss Ervinnének, az MSZMP KB párt- és tömegszervezetek osztálya politikai munkatársának nyugállományba vonulása alkalmából több évtizedes munkája elismeréséül a Szocialista Magyarországiért Érdemrendet adományozta. A kitüntetést hétfőn a KB székében Németh Károly, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára adta át. Jelen volt Baranyai Tibor, a KB osztályvezetője.

Az utolsó csepp...

Halpusztulás tanulságokkal

Nemrégiben jelentős mértékű halpusztulás következett be a gyulai holtágban, a víznek a Hérmán Ottó Horgászegyesület által kezelt szakaszán. Mivel hasonló esetek Európában meglehetősen gyakran előfordultak, s mivel legtöbbjét mérgező vegyi anyagok okozták, mérgezővé téve az elpusztult, megbetegedett halak húsát is, lapunk is több felhívást közölt abban az időben: a holtágból senki se fogjon, vigyen haza halat, mert húsuk esetleg mérgező lehet. Az ATIVIZIG azonnal vizsgálatot indított a halpusztulás okainak feltárására. E vizsgálat eredményei részben már megérkeztek, s akár megnyugtatók is lehetnének: a halpusztulást nem mérgező anyagok okozták. Az eset azonban így sem nélkülözi a tanulságokat. Erdemes hát sorra venni a vizsgálat legfontosabb tanulságait, úgy, ahogyan dr. Labay Jenő, a vízügyi igazgatóság osztályvezetője tájékoztatót bennünket megállapításairól.

Mivel a holtág vize ily módon elszennyeződött, nagyon fontos lett a vízellátás kérdése is. Az, hogy tudnak-e elegendő tiszta, friss vizet juttatni a mederbe. A holtágot két forrásból látják el vízzel. Az egyik: az alsó, déli szakaszon működő átemelő, ahonnan kedvező vízállás esetén a Tiszából friss vizet lehet a holtágba juttatni. Használatát azonban a Tisza vízállása is korlátozza, a holtág befogadóképességével együtt. A másik forrás: Kiskunmajsa. Pusztamérges környékéről a belvizek szintén a gyulai holtágba jutnak. Ezek minősége viszont változó és bizonytalan, sok a mezőgazdaságban használatos vegyi anyagot tartalmaznak, olykor a sertéslevek csurgalékjával kevergésülve sok szerves anyagot is juttatnak a holtágba.

Ahhoz, hogy a történeteket megértsük, szükséges visszanyúlnunk az időben, s megismerkednünk a holtág vízellátásának rendszerével. A holtág északi, Szeged felé eső szakasza immár bő egy évtizede halott víz, zsilip zárja el a víz többi részétől. Több mint egy évtizeden át ugyanis ez a szakasz fogadta be Szeged szennyvizét, mindaddig, amíg el nem készült a főgyűjtő csatorna Tiszáig vezető szakasza. S hogy ennek milyen következményei voltak? Napon-ta átlagosan 11,5 ezer köbméter szennyvíz kerül a holtágba, benne átlagosan több mint 18 tonna oldott szerves anyag, 9 tonnánál több lebegő anyag, és közel 140 kilo foszfor. A holtág-

nak ez a szakasza ilyen hosszú ideig tartó, intenzív szennyezés után halott, élettelen vizet tartalmaz. Igaz, az északi szakasz zsilipek rendszere zárja el a holtág más, a horgászok és a halászok által kezelt részétől. Am ennek ellenére meglehetősen sok szennyezett iszap jutott át azokra a szakaszokra is. Az egész holtág eliszaposodott, a lerakódott szerves anyagokból meglehetősen sok kénhidrogén képződik a vízben. Mindennek következtében a víz oldott oxigéntartalma gyakran változott az utóbbi években. Többször annyira lecsökkent, hogy kisebb halpusztulásokat okozott.

A vizsgálatok azóta föltárták az okokat. A termálvíznek magas az ammónium- és a fenoltartalma. A fenol nem okozhatott halpusztulást, a halak izét ronította elsősorban. Am a magas ammóniumtartalom — más tényezők hatására — elvonta a vízben oldott oxigén egy részét. A víz oxigénszegénységéhez hozzájárult a magas kénhidrogéntartalom is. Vagyis: a kedvezőtlen körülmények fölérősítették egymás hatását, s fölborították a víz amúgy is labilis kémiai-biológiai egyensúlyát. A termálvíz beengedése volt tehát az utolsó csepp, amitől kicsordult a pohár.

Mindennek következtében meglehetősen labilis helyzet alakult ki. A víz minősége más tényezőkkel együtt (sok szennyezett iszap stb.) olyanná vált, hogy bármikor lehetett halpusztulásokkal számolni. Kisebb károkat okozó esetek eddig is előfordultak a holtágban. A halászegyesület és a horgászegyesület azonban váltalta ezt, az akkor még kicsinek tűnő kockázatot. Csakhogy az idén ősszel történt még valami, ami végképp fölborította az amúgy is kényes egyensúlyt.

Száraz volt az ősz, a holtág tehát nem kapott csapadék-utánpótlást, ami felrészíthette volna valamelyest a vizet. Emellett a mihálytelki Új Elet Tsz az ősszel kezdte üzembe helyezni 6,5 hektáros üvegháztelepét, amelyet hét termálkút lát el energiával. A fölhasznált termálvíz elhelyezésére két megoldást láttak a vízügyi szakemberek. Vagy közvetlenül a Tiszába kellene vezetni a vizet, vagy visszaa szajton a vízadó rétegbe. Am mindkettő sokba kerül. Így aztán — amíg a termálvíz összetételét, minőségét elemző VITUKI vizsgálati anyag megérkezik — a vízügyi igazgatóság ideiglenesen engedélyezte, hogy a kutak fölhasznált vizét a

hűtő után a holtágba vezessék. Október végén az ideiglenes hűtő vizét beengedték a holtágba, hogy a végleges hűtővizet megépíthessék. Ezután kisebb halpusztulás következett be, elsősorban a halászok által használt vízszakaszon. A víznek ezt a részét határoló zsilipet akkor lezárták, s a halpusztulás megszűnt. A termálkutatok viszont fokozatosan üzembe helyezték, s egyre több víz került belőlük a holtágba. November közepén ezután nagyobb mértékű halpusztulás következett be. Először az oxigénhiányra érzékeny süllők, aztán más halak is pusztulni kezdtek.

A vizsgálatok eredményeként intézkedések születtek a holtág viszonylagos egyensúlyának helyreállítására. Több termálvíz nem kerülhet a holtágba. Ideiglenesen a Maty-éri tározóba engedik a vizet, amit később zárt rendszerben, mintegy 2,5 kilométer távolságra, a holtág északi, amúgy is halott vízébe vezetnek majd. Ily módon sikerül visszaállítani az eredeti, am meglehetősen labilis helyzetet a holtágban. Végleges megoldást az a hosszú távú program hozhat, amelyről — amint arról pénteki lapunkban beszámoltunk — a múlt héten döntött a városi tanács végrehajtó bizottsága. Vagyis: a holtágból el kell távolítani a szennyezett iszapot, rendezni kell a medret és partjait, s gondoskodni kell arról, hogy a holtágba jutó vizek megfelelő minőségűek legyenek.

E program megvalósítása nyilván sok-sok millióba és sok időbe kerül. Addig a gyulai holtág vizének egyensúlyát mindenképpen labilis marad. A tanulságok azonban így is leszűrhetők. Elővizeink jó része ugyanis túróképeségének határán van, s a vizeket károsító tényezők összeesése ily módon komoly bajokat okozhat. Egyre több figyelmet kell tehát fordítanunk környezeti vizeink védelmére. Kényes egyensúlyuk megővése, a magunk, s utódaink érdekében egyaránt.